

Avontuurlijke synthese van traditie en vernieuwing

Onder Vienna Art Orchestra-leider Mathias Rüegg concerteert het Brabants Jazz Orkest, met **Joris Roelofs** als gastsolist: 'Een moeilijkheid is dat je met de basklarinet boven de drums uit moet komen.'

DOOR FRITS LAGERWERFF

NEDERLANDSE jazzkringen konden niet altijd bogen op briljante koperblazers, maar gingen wel prat op grote saxofonisten, per generatie. Tijdens naoorlogse decennia werden met name de altsaxofonisten Herman Schoonderwalt en Piet Noordijk in de nationale jazzpers met Amerikaanse collega's vergeleken. Na hen zouden Ferdinand Povel, Leo van Oostrom, Willem Breuker en Paul van Kemenade op alt faam verwerven. Vervolgens kondigden Benjamin Herman en Rolf Delfos een nieuwe stoet altisten aan, waarin Tineke Postma, Miguel Martinez en Bart Wirtz stilistisch uitblinken. Joris Roelofs (1984) wordt in dit verband vaak apart vermeld. Deze veelzijdige rietblazer, oorspronkelijk altist, is niet alleen uitzonderlijk getalenteerd, maar staat ook voor een synthese van traditie en vernieuwing, voor een muziekcultuur waarin tradities, genres en stijlen op diverse instrumenten worden vermengd. Twee jaar geleden stond hij geprogrammeerd op de Nijmeegse Music Meeting, met een kwartet van de West-Afrikaanse gitarist-vocalist Lionel Loueke. Tot veler verbazing pakte Roelofs hier niet uit op altsax of klarinet, maar hanteerde hij

de als hondsmoeilijk bekend staande basklarinet. Hij omspeelde Loueke's wervelende exercities opvallend gedreven maar beheerst. Geen driftig geschreeuw in boventonen, maar lyrische zoektochten in lage en hogere registers. Avontuurlijke improvisaties, jazz met risico, zonder repetitie vooraf, maar wel een hoogtepunt van dit festival. Roelofs vertelde na afloop dat hij zijn fascinerende instrument een maand eerder had gekocht, en zich toch wel suf had gestudeerd 'op dat ding'. Na puike platen als altist en klarinettist – *Introducing Joris Roelofs, Live at the Bimhuis, ChamberTones* – geniet de basklarinet zijn voorkeur, ook in Den Bosch. 'Ik ben op zesjarige leeftijd op klarinet begonnen,' licht hij toe, 'en zes jaar later overgegaan op altsax. Aan het eind van de lagere school liet een medewerker van de buitenschoolse opvang mij een cassettebandje met bebop van Charlie Parker horen. Die vond ik geweldig, improvisaties als composities, mooi van structuur. Na Parker heb ik geluisterd naar altist Paul Desmond, speciaal naar zijn plaat *Two of a Mind*, met baritonsaxofonist Gerry Mulligan. Hun pianoloze kwartet speelt hier zogenaamd cool jazz, in lange melodieuze lijnen, over akkoorden heen.

Maar hun muziek is allesbehalve koel, met een ingehouden vurigheid en warme sound. Het intiem spelende trio van rietblazer Jimmy Guiffre, zonder ritmesectie, is ook een inspiratiebron voor mij geweest, evenals het gestripte spel van altist Lee Konitz.'

In 2005 werd Roelofs gevraagd voor het Vienna Art Orchestra: 'Ja, als klarinettist-altist. Echter, in een van zijn composities had de orkestleider, Mathias Rüegg, een partijtje bijgeschreven voor basklarinet. Met de vraag of ik, in een week, even basklarinet wilde leren spelen! Ik heb toen, in 2009, een basklarinet mogen lenen, en ontdekte de onuitputtelijke klankmogelijkheden van dit instrument. Met contrabassist Matt Penman en drummer Ted Poor heb ik inmiddels trio-opnamen gemaakt. Een moeilijkheid is dat je met de basklarinet boven de drums uit moet komen.' In Den Bosch niet alleen boven drums, maar boven een heel orkest. Bij de altijd kritische Mathias Rüegg.

Het Brabants Jazz Orkest ft. Mathias Rüegg & Joris Roelofs

Verkadefabriek

Zondag 10 november, diverse tijden

Zuider park

ETTELARSEWEG

Bastion Oranje

WILHELMINA